

Atuqwan Ashnu

El burro con el zorro

Quechua de Huamalíes – Dos de Mayo,
Huánuco

Asociación Cristiana JAWCA
Pasaje San Mateo, Lote 05, La Esperanza — Amarilis
Huánuco — Perú — 2018

Ilustrador: Jhonel Rosales Córdova

Juk junaqshi pampacho qewata mikur
juk ashnu kaykarqan. Saycho kaykaptinshi
juk atuq sayman charqan. Chaykurshi
ashnuta nirqan: —¿Imanölataq kaykanki,
ata rinri cumpä?

Sayno tapuptinshi ashnu nirqan: —
Däñukunäpaq perqata saltashqächömi
wallanka kashata jaruykushkä, cumpä.
Saywanmi puriytapis kamäpaküsu.

Sayno wilaparkurshi ashnupis atuqta
tapurqan: —Qamqa ¿imanölataq
kaykanki, chakcha rinri cumpä atuq?

Sayno niptinshi atuqqa nirqan: —Ima-
tapis mikunäpaq mana tarirmi pasaypa
mikanash puriykä, cumpä. Uyshalapis

walpalapis kaptikiqa qamta maynami
mikukurkümanna, cumpä.

Saymi ashnu nirqan: —Tayta kashu
senqa atuq, malaqanaypitaqa awantakush-
wanmi. Kay nanaytami isanqa pipis
awantanmansu. ¿Manasuraq kay qepa
chakipita kashata jorqapaykamankiman?
Qampaqqa pïmaypis parlan ali doctor
kashqaykitami. Sayno kaykarqa chakicho
kaykaq kashata jorqapaykalämay ari.

Ashnu sayno alabaptinshi atuqqa
kushikur nirqan: —Lapan atuq mayïkuna-
pitapis noqaqa mas yachaq doctormi
kaykä.

Nirkurnashi atuqqa lulapaykashqanta
mana tantiyakuypa ashnupa chakinta
joqarkur kashata ashtipänanpaq ashipay-
karqan. Sayno ashipaykaptinshi ashnuqa

shumaq asirtaykur lapan kalpanwan
shimicho jaytaykurqan lapan kirunpis
shushuqpaq. Sayno jaytaykuptinshi atuqqa
wikapakayparaq pampaman aywarqan
nawinpis tikrakaqpaq.

Sayno jaytariykurshi ashnuqa sikinta
jita jitarkur “¡Jächun, jächun, jächun!” nir
aywakurqan. Atuqnashi wanuyta nakar
saycho qoshpaykar quëdakurqan.

Yachasikuy: Pipis alabashuptiki ama
lapantaqa criyiysu.